

Dewch i
siarad RhCT
Let's talk
RCT

DWEUD EICH DWEUD!

RHONDDA CYNON TAF

Cŵn yn baeddu a'r rheolau rheoli cŵn mewn mannau cyhoeddus yn RhCT

Rhowch wybod i ni
beth yw'ch barn erbyn: **20 GORFFENNAF 2026**

Sut mae modd i mi gael dweud fy nweud?

GWEFAN: dewch-i-siarad.rctcbc.gov.uk
i gael rhagor o wybodaeth neu i gymryd rhan yn yr ymgynghoriad

E-BOST: ymgynggori@rctcbc.gov.uk

FFÔN: 01443 425014

POST: Rhadbost RUGK-EZZL-ELBH
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Materion Ymchwil ac Ymgynghori, Swyddfa'r Trydydd Llawr
2 Llys Cadwyn PONTYPRIDD CF37 4TH

Beth mae'r Cyngor yn dymuno ei wneud?

Yn 2017 fe wnaethon ni gyflwyno rheolau newydd ar gyfer rheoli cŵn ar dir cyhoeddus yn Rhondda Cynon Taf o dan yr hyn a elwir yn Orchmynion Diogelu Mannau Cyhoeddus (PSPO).

Ar ôl cynnal ymgynghoriad, diweddarodd y Cyngor y PSPO yn 2020 a 2023. Rhaid adnewyddu'r gorchmynion bob 3 blynedd, felly rydyn ni'n holi am farn preswylwyr cyn gwneud hynny ar 1 Hydref 2026.

Pam mae'r Cyngor yn gwneud hyn?

Mae baw ci yn beth annifyr iawn i edrych arno ac mae modd iddo arwain at salwch difrifol mewn pobl o'r enw tocsocariasis. Mae modd atal y clefyd yma os caiff baw ci ei glirio ar unwaith. Mae angen hefyd i rai o'r meysydd chwarae gael eu harchwilio'n eithaf aml ar gyfer baw cŵn cyn bod modd eu defnyddio.

Serch hynny, er gwaethaf cyflwyno'r Gorchmynion yn 2017 a'r estyniad yn 2020 a 2023, mae nifer fach o berchnogion cŵn sydd ddim yn glanhau ar ôl eu cŵn neu sydd ddim yn eu cadw o dan reolaeth mewn mannau cyhoeddus.

Mae adroddiad gan Cadwch Gymru'n Daclus o'r enw 'An Analysis of Local Environmental Quality in RCT 2022-23' yn dangos bod llai o faw cŵn ar strydoedd RhCT ers cyflwyno'r PSPO yn 2017, o 18% yn 2017 i 8.9% yn 2021-22 a 10.9% yn 2022-23.

Mae'r adroddiad diweddaraf yn dangos gostyngiad cyffredinol yn nifer yr achosion o faw cŵn heb ei godi ond roedd cynnydd bach o'r flwyddyn flaenorol sy'n dangos bod y PSPO wedi arwain at lai o faw cŵn ar strydoedd RhCT ond hefyd yn tynnu sylw at y ffaith ei fod yn parhau i fod yn broblem.

Mae croeso i chi gyfathrebu â ni yn y Gymraeg

Rhowch wybod i ni os bydd angen ein gwasanaeth eirioli arnoch chi

Beth mae hyn yn ei olygu?

Mae'r rheolau yn y Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus (PSPO) yn helpu'r Cyngor i sicrhau bod pobl yn cadw eu cŵn dan reolaeth yn Rhondda Cynon Taf.

Maen nhw'n ein helpu ni i reoli'r pethau niweidiol y gall perchnogion cŵn anghyfrifol eu gwneud ac yn caniatáu i berchnogion cŵn cyfrifol barhau i fynd â'u cŵn am dro heb derfynau diangen.

Beth yw'r rheolau?

Roedd y Gorchymyn gwreiddiol yn seiliedig ar y rheolau canlynol yn cael eu gorfodi:

- **RHAID i berchnogion cŵn...**
goddi baw cŵn ar unwaith a chael gwared ar y baw mewn modd addas.
- **RHAID i berchnogion cŵn... ..**
gario bagiau, neu ryw ddull addas arall, er mwyn cael gwared ar y baw ar bob adeg.
- **RHAID i berchnogion cŵn...**
ddilyn cyfarwyddyd Swyddog Awdurdodedig i roi ci ar dennyn.
- **Mae cŵn wedi eu GWAHARDD...**
o bob ysgol, man chwarae i blant, a chae chwaraeon sydd wedi'i farcio sy'n cael eu cadw a'u cynnal gan y Cyngor a safleoedd Cynghorau Cymuned penodol.
- **RHAID cadw cŵn...**
ar dennyn ar bob adeg yn yr holl fynwentydd sy'n cael eu cynnal a'u cadw gan y Cyngor.

→ Mae modd i chi weld rheolau 2023 yma:

Rheoli Cŵn - Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus 2023 - Rhondda Cynon Taf
www.rctcbc.gov.uk/CwynynBaedduGorchymynDiogeluMannauCyhoeddus

Rydyn ni'n ceisio'ch barn o ran a ddylid parhau â'r rheolau yma am 3 blynedd arall o 1 Hydref 2026.

Beth os dydy pobl ddim yn dilyn y rheolau?

Byddwn ni'n codi dirwy o £100 ar bobl os dydyn nhw ddim yn dilyn y rheolau.

Dyma'r swm mwyaf o ddirwy caiff y Cyngor ei goddi.

Pa fannau sydd dan sylw?

Mae'r mannau cyhoeddus sy'n cael eu cynnwys i'w gweld ar nifer o fapiau.

→ Cliciwch ar y ddolen isod i weld y rhain:

www.rctcbc.gov.uk/CwynynBaedduGorchymynDiogeluMannauCyhoeddus

Parc Aberdâr

Yn ogystal â'r rheolau uchod ceir rheolau ar wahân ar gyfer Parc Cyhoeddus Aberdâr.

Ym Mharc Aberdâr, rhaid cadw eich ci ar dennyn drwy'r amser.

Beth fydd yn digwydd nesaf?

Ar ôl yr ymgynghoriad yma, byddwn ni'n ysgrifennu adroddiad am yr hyn a ddywedodd pobl.

Bydd Aelodau Cabinet y Cyngor ac Uwch Swyddogion wedyn yn ystyried hyn ac yn gwneud penderfyniad ynghylch beth ddylai'r rheolau fod ar gyfer y 3 blynedd nesaf.